

ધોરણ : 7 વિજ્ઞાન

૩. રેસાથી કાપડ સુધી

સ્વાધ્યાય

સ્વાધ્યાય

1. તમે નીચેની નર્સરી રાઇમ્સથી પરિચિત હશો.

(i) ‘બા બા બ્લેક શીપ, હેવ યુ એની વુલ.’

(ii) મેરી હેડ એ લિટલ લેમ્બ, હુઝ લીસ વોઝ વ્હાઇટ
એઝ સ્નો.

હવે, નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો :

(a) બ્લેક શીપના શરીરના કયા ભાગમાં ઊન હોય છે ?

➤ બ્લેક શીપના શરીરના વાળમાં ઊન હોય છે.

(b) ઘેટાના (Lamb)ના શરીરની સફેદ રુંવાટીનો અર્થ શો છે ?

➤ ઘેટાના શરીરની સફેદ રુંવાટી એટલે બરફ જેવા સફેદ રંગના મુલાયમ વાળ.

2. રેશમનો કીડો (a) કેટરપિલર, (b) ડિલ્મ છે. સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો.

(i) (a)

(ii) (b)

(iii) (a) અને (b) બંને

(iv) (a) તથા (b)માંથી એક પણ નહીં

૩. નીચે આપેલા પ્રાણીઓમાંથી કયું પ્રાણી ઊન આપતું નથી ?

(a) યાક

(b) ઊંટ

(c) બકરી

(d) ઘટ વાળવાળો કૂતરો

4. નીચે લખેલા શબ્દોનો અર્થ શું છે ?

(a) પાલન

➤ વ્યાપારી ધોરણે ઉપયોગી પ્રાણીઓને પાળવાં, તેમને પોષણક્ષમ ખોરાક આપવો અને તેમનો ઉછેર કરવો તેને પાલન કહે છે.

(b) ઊન ઉતારવું

- ઘેટાંઓના શરીર પરથી તેમની પાતળી ચામડી સહિત રુવાંટીને ઉતારી (કાપી) લેવાની પ્રક્રિયાને ઊન ઉતારવું કાતરણી - shearing) કહે છે.

(c) રેશમના કીડાનો ઉછેર

- મોટા પાયા પર રેશમનું ઉત્પાદન કરવા વ્યાપારી ધોરણે રેશમના કીડાઓનો ઉછેર કરવાના ઉદ્યોગને રેશમના કીડાનો ઉછેર કે સેરીકલ્ચર કહે છે

5. ઊનની પ્રક્રિયાના વિવિધ સોપાનોમાંથી કેટલાંક સોપાનો નીચે આપેલા છે. બાકીના સોપાનો ક્રમબદ્ધ રીતે લખો :

ઊન ઊતારવું, ઘસવાની પ્રક્રિયા, વર્ગીકરણ,
સુકવવાની પ્રક્રિયા, રંગવાની પ્રક્રિયા, કાંતવાની પ્રક્રિયા .

6. રેશમના ઉત્પાદનના અનુસંધાનમાં, રેશમના કીડાના જીવનચક્રની બે અવસ્થાઓનાં ચિત્રો બનાવો.

રેશમનો કીડો

કોશેટો

7. નીચે આપેલા શબ્દોમાંથી કયા બે શબ્દો રેશમના ઉત્પાદન સાથે સંકળાયેલા છે ?

રેશમના કીડાનો ઉછેર, ફૂલોની ખેતી, શેતૂરની ખેતી, મધમાખીનો ઉછેર, વનસંવર્ધન.

➤ આપેલા શબ્દો પૈકી રેશમના ઉત્પાદન સાથે સંકળાયેલા બે શબ્દો:
(1) રેશમના કીડાનો ઉછેર (2) શેતૂરની ખેતી

હિન્ટ :

- (i) રેશમના ઉત્પાદનમાં, શેતૂરની ખેતી અને રેશમના કીડાનો ઉછેરનો સમાવેશ થાય છે.
- (ii) શેતૂરનું વૈજ્ઞાનિક નામ “મોરસ આલ્બા” (Morus alba) છે.

8. કોલમ-I માં આપેલા શબ્દોને કોલમ-II માં આપેલા વાક્યો સાથે મેળવીને પૂર્ણ કરો :

કોલમ-I

(1) ઘસવાની ક્રિયા

(2) શેતૂરનાં પાંદડાં

(3) યાક

(4) કોશેટો

કોલમ-II

(i) રેશમનો તાર ઉત્પન્ન કરે છે.

(ii) ઊન આપતું પ્રાણી

(iii) રેશમના કીડાનો ખોરાક

(iv) રીલિંગ

(v) કાપેલા ઊનને સાફ કરવાની ક્રિયા

9. આ પ્રકરણ પર આધારિત એક ક્રોસવર્ડ કોયડો આપેલો છે. તેમાં શબ્દપૂર્તિ કરવા માટે ખાનાઓમાં યોગ્ય શબ્દોનું અંગ્રેજી ગોઠવો. અનુરૂપ અંગ્રેજી શબ્દો નીચે કસમાં આપેલા છે.

(Wool, Silk, Scour, Fibre, Mulberry, Caterpillar)

ઉપરથી નીચે (Down) તરફ :

D 1 : કાતરેલા ઊનને સારી રીતે

ધોવાની પ્રક્રિયા

2 : પ્રાણીજ રેસાઓ

3 : લાંબા તાંતણા જેવી રચના

આડી લીટી (Across) :

A 1 : હૂંફાળું રાખનાર

2 : તેનાં પાંદડા રેશમના કીડાઓ ખાય છે.

3 : રેશમના કીડાના ઈંડાંમાંથી નીકળે છે.

[illegible]

Thanks

For watching